

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 29 czerwca 2023 r.,

sprawy **Ł. Ś.**

oskarżonego z art. 157 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego M. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 4 października 2022 r., sygn. akt V Ka 157/22

zmieniającego wyrok Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi

z dnia 17 listopada 2021 r., sygn. akt III K 358/20

oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża oskarżyciela posiłkowego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi wyrokiem z dnia 17 listopada 2021 r., sygn. akt III K 358/20, po rozpoznaniu sprawy **Ł.Ś.**, oskarżonego o to, że w dniu 1 stycznia 2020 r. w Ł. spowodował naruszenie czynności narządu ciała M.M. poprzez uderzanie go pięściami w twarz oraz kopanie w nogi pokrzywdzonego, wskutek czego pokrzywdzony doznał obrażeń ciała w postaci: stłuczenia dolnej wargi z ubytkiem nabłonka w obrębie jej błony śluzowej, uszkodzenia korony zęba 13 (prawy i górny kieł) i jego rozchwiania, złamania korony zęba 12 (górny prawy siekacz boczny) i złamania korony zęba 11 (górny prawy siekacz centralny) z ich częściowym rozchwianiem, złamanie korony zęba 21 (górny lewy siekacz centralny), co w przypadku zębów 12, 11 i 21 skutkowało ich usunięciem,

stłuczenia prawej kończyny górnej i sińca lewej kończyny dolnej, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządu ciała inne niż określone w art. 156 kk na czas przekraczający dni siedem w rozumieniu kodeksu karnego, tj. o przestępstwo z art. 157 § 1 kk, uznał, iż oskarżony jest sprawcą zarzucanego czynu, z tą zmianą, że spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała nastąpiło poprzez uderzenie pokrzywdzonego pięścią w twarz, wskutek czego pokrzywdzony doznał rany wargi dolnej i zwichnięcia zębów co najmniej 12, 1 1, 21, a zwichnięcie zębów spowodowało naruszenie czynności narządu zgryzu inne niż określone w art. 156 § 1 k.k. na czas przekraczający dni siedem, czym wypełnił dyspozycję art. 157 § 1 k.k., na podstawie art. 66 § 1 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umarzył postępowanie karne wobec Ł.Ś. na okres jednego roku próby, oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. zobowiązał go do zapłaty nawiazki na rzecz oskarżyciela posiłkowego M.M. w kwocie 500 zł., a także zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 660 zł. i 40 gr. tytułem zwrotu kosztów sądowych.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych od tego wyroku przez obrońcę Ł.Ś. oraz pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego M.M., Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 4 października 2022 r., sygn. akt V Ka 157/22, zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi - Widzewa w Łodzi i uniewinnił Ł.Ś. od stawianego zarzutu przyjmując, iż działał on w warunkach obrony koniecznej.

Od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi kasację złożył pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego M.M. Zarzucił rażące naruszenie prawa, mogące mieć wpływ na treść orzeczenia, a to:

- obrazę przepisów prawa materialnego - tj. art. 25 § 1 k.k., poprzez błędną wykładnię skutkującą uznaniem, iż oskarżony działał w obronie koniecznej, podczas gdy w istocie nie zostały spełnione ustawowe przesłanki ww. kontratypu;
- obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, a to przepisów art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., oraz art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k., poprzez jednostronne wybiórcze i naruszające zasady prawidłowego rozumowania, omijające wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego, a tym samym dokonanie

w sposób dowolny oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym w szczególności:

1. ocenę dowodu z wyjaśnień oskarżonego poprzez przydanie im przymiotu wiarygodności, przede wszystkim w zakresie podanych przezeń informacji dotyczących zachowania oskarżyciela posiłkowego wobec niego, które miałyby usprawiedliwiać atak oskarżonego, podjęty rzekomo w obronie koniecznej, poprzez gdy zebrany materiał dowodowy nie zezwala na przyjęcie, że oskarżyciel posiłkowy użył wobec oskarżonego przemocy,
2. ocenę dowodu z zeznań oskarżyciela posiłkowego, w tym bezpodstawnego ataku w dniu zdarzenia oraz użytej wobec oskarżyciela posiłkowego przemocy, co mogło mieć wpływ na treść wyroku przez poczynienie błędnych ustaleń faktycznych co do sprawstwa oskarżonego,
3. ocenę zeznań świadków R.P. oraz K.K., polegającą na przydaniu im przymiotu wiarygodności przede wszystkim w zakresie podanych przezeń informacji dotyczących zachowania oskarżyciela posiłkowego wobec oskarżonego, które miałyby usprawiedliwiać atak oskarżonego, podjęty rzekomo w obronie koniecznej, podczas gdy zgromadzony materiał dowodowy nie zezwala na przyjęcie, że oskarżyciel posiłkowy użył przemocy wobec oskarżonego
4. przyjęcie za podstawę poczynionych ustaleń faktycznych wyjaśnień oskarżonego oraz zeznań świadków R.P. oraz K.K. podczas gdy zeznania ww. osób nie są ze sobą spójne wewnętrznie oraz nie potwierdzają, aby oskarżyciel posiłkowy użył wobec oskarżonego przemocy, co mogło mieć wpływ na treść wyroku poprzez poczynienie błędnych ustaleń faktycznych co do sprawstwa oskarżonego.

W pisemnej odpowiedzi na kasację pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego M.M., Prokurator Rejonowy Łódź - Górna wniósł o uznanie kasacji za oczywiście bezzasadną i jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego M.M. jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k., gdyż jak to trafnie podniesiono w pisemnej odpowiedzi na kasację, stanowi wyłącznie polemikę z oceną zebranego materiału dowodowego i poczynionymi na jego podstawie przez Sąd Okręgowy w Łodzi, działający jako Sąd II instancji, ustaleniami faktycznymi, które doprowadziły do uniewinnienia oskarżonego Ł.Ś. od zarzucanego mu czynu. W utrwalonym, wieloletnim już orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że kasacja, będąca przecież **nadzwyczajnym** środkiem zaskarżenia nie może być jednocześnie swoistą trzecią instancją pełniącą funkcję apelacyjną w stosunku do orzeczenia sądów niższych instancji, które wydawały orzeczenia w danej sprawie. Kasacja jest bowiem nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia skierowanym przeciwko orzeczeniu wydanemu przez sąd odwoławczy na skutek rozpoznania środka odwoławczego. Celem postępowania kasacyjnego jest zaś wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń dotkniętych poważnymi wadami w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub innych naruszeń prawa, ale o charakterze rażącym, a jednocześnie takich, które mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Możliwość wniesienia skutecznej kasacji jest zatem istotnie ograniczona. Postępowanie kasacyjne nie jest z pewnością postępowaniem, które ponawiać ma kontrolę odwoławczą. W toku tego postępowania, z założenia, nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary. Wbrew twierdzeniom z kasacji stwierdzić należy, iż Sąd Okręgowy w Łodzi w sposób rzetelny przeprowadził kontrolę apelacyjną wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi - Widzewa w Łodzi, co między innymi znalazło wyraz w obszernym pisemnym uzasadnieniu wyroku zaskarżonego kasacją. Sąd Okręgowy w Łodzi w tym procesowym dokumencie przekonująco wyjaśnił na podstawie jakich dowodów i dlaczego uniewinnił Ł.Ś. od zarzutu popełnienia przez niego przestępstwa z art. 157 § 1 k.k., przyjmując działanie w warunkach art. 25 § 1 k.k. W takim postąpieniu Sądu Okręgowego w Łodzi nie można dopatrzyć się rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego, gdyż prawidłowo w realiach sprawy zinterpretowano unormowanie kontratypu obrony koniecznej, a także w sposób poprawny je zastosowano. Natomiast podniesiony w kasacji zarzut obrazy

przepisów prawa procesowego, to w istocie niedopuszczalny na etapie postępowania kasacyjnego zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, że jeżeli zarzucana wadliwość zaskarżonego orzeczenia sprowadza się do przyjęcia za jego podstawę bezzasadnych (nietrafnych) ustaleń, to w rachubę wchodzi uchybienie określone w przepisie art. 438 pkt. 3 k.p.k., mające postać błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a nie rażące naruszenie przepisów prawa materialnego lub prawa procesowego (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1996 r., sygn. akt IV KZ 62/96, OSNKW 1996, z. 11-12, poz. 83, s. 52). Skoro więc błędne ustalenia faktyczne nie stanowią podstawy kasacji, to jest oczywistym, że nietrafne nazwanie przez skarżącego wadliwości polegającej na przyjęciu za podstawę wyroku błędnych ustaleń faktycznych – „naruszeniem prawa procesowego,” nie może prowadzić do ignorowania ustawowej regulacji podstaw kasacji. Nie może ono zatem ani zobowiązywać, ani też uprawniać instancji kasacyjnej do badania – pod pozorem rozpoznawania „zarzutu naruszenia prawa” – zasadności ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego kasacją wyroku sądu odwoławczego.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak w postanowieniu.

[as]